

УДК 338.48-51

JEL Classification L830, Z320

Тетяна ШЕЛЕМЕТЬСВА

д.е.н., професор

професор кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу

НУ «Запорізька політехніка»

ORCID 0000-0003-0672-2971

Юлія СВИРИДЕНКО

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня

НУ «Запорізька політехніка»

ФЕСТИВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ

Анотація: у статті досліджено фестивальні заходи міста Запоріжжя. Охарактеризовано фестивальні заходи міста за функціональним призначенням. Прикладом є Всеукраїнський козацький фестиваль «Покрова на Хортиці», музичні фестивалі «Khortytisia Freedom» та «Zaporizhzhia Jazzy», Запорізький міжнародний кінофестиваль «ZIFF», фестиваль вуличної їжі «Пікнік на Райдузі», літературно-мистецький фестиваль «Toloka-fest», фестиваль фарб «Холі-фест». Наведено результати проведення фестивалів для створення позитивного іміджу культурно-мистецького середовища міста. Окреслено особливе значення цього виду туризму для відновлення економіки міст, регіонів та країни в цілому. Запропоновано розвивати фестивальний туризм, тому що він сприяє підвищенню зайнятості населення, розвитку регіональної економіки, міжнародному співробітництву, збереженню екологічної рівноваги, формуванню туристичних потоків та позитивному впливу на розвиток туристичної інфраструктури.

Ключові слова: фестивальний туризм, Запоріжжя, стратегічний напрям, розвиток, регіональна туристична політика, вид подієвого туризму, перспективи, дослідження.

Tetiana SHELEMETIEVA

Doctor of Science in Economics, Professor

Professor of the Department of tourism, hotel and restaurant business

National University «Zaporizhzhia Polytechnic»

Julia SVIRIDENKO

student of higher education of the second (master's) level

National University «Zaporizhzhia Polytechnic»

FESTIVAL TOURISM AS THE STRATEGIC DIRECTION OF THE DEVELOPMENT OF REGIONAL TOURISM POLICY OF ZAPORIZHZHIA

Abstract: *the article examines the festival events of the city of Zaporizhia. The city's festival events are characterized by their functional purpose. An example is the All-Ukrainian Cossack Festival «Pokrova na Khortytsia», music festivals «Khortytsia Freedom» and «Zaporizhzhia Jazzy», Zaporizhzhia International Film Festival «ZIFF», street food festival «Picnic on Rayduza», literary and art festival «Toloka-fest», festival of colors «Holi-fest» and many others. The results of holding festivals to create a positive image of the city's cultural and artistic environment are given. The special importance of this type of tourism for the recovery of the economy of cities, regions and the country as a whole is outlined. It is proposed to develop festival tourism, because it contributes to increasing employment of the population, development of market relations, international cooperation, preservation of ecological balance, contributes to the formation of tourist flows and has a positive impact on the development of tourist infrastructure.*

Key words: *festival tourism, Zaporizhzhia, strategic direction, development, regional tourism policy, type of event tourism, prospects, research.*

Постановка проблеми. Сьогодні, в умовах війни, від якої постраждали всі сфери та галузі, навряд чи можна говорити про розвиток туризму в Україні. Але після завершення важкого періоду, формування регіональної туристичної політики, спрямованої на його відновлення, потребує прийняття необхідних обґрунтованих управлінських рішень, як з урахуванням загальнодержавних завдань, так і місцевих ініціатив. Розвиток різних видів туризму міста Запоріжжя зазначено як оперативна ціль: «Активізація та розвиток різних видів туризму» ще у «Стратегії розвитку туризму Запорізької області на 2021-2027 роки» [1]. Тому сподіваємося, що після закінчення війни фестивальний туризм міста Запоріжжя щодалі буде сприяти розвитку туристичної галузі та популяризації міста як туристичної дестинації в Україні та в світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найважливіші теоретичні, методологічні та практичні питання розвитку фестивального туризму в Україні досліджено у багатьох працях вітчизняних вчених. Так, Мальська М., Грицишин А., Білоус С. та Топорницька М. розглядали

історію виникнення, становлення, сутність фестивального туризму, його менеджмент та маркетинг [2]. Горшкова Л. досліджувала фестивальний туризм як складову івент-туризму та відзначила, що він знаходиться на першому місці серед видів подієвого туризму [3]. В своєму дослідженні Донець І. та Левада О. зазначили, що підґрунтям фестивального туризму в Україні, зокрема, і в Запорізькому регіоні, є збереження існуючих традицій та заснування нових виходячи з вимог часу [4]. У статті Кіш Г., на прикладі Закарпатської області, розглянуто розвиток фестивального туризму як складової геотуризму, визначено рівень впливу сезонного фактору на розвиток фестивального туризму та виділено перспективні дестинації фестивального туризму [5]. Єрко І., Чир Н. та Качаровський Р. дослідили та охарактеризували фестивальні заходи міста Луцька за функціональним призначенням, а саме: мистецькі (музичні, пісенні, театральні, анімаційні, літературні тощо), творчі, гастрономічні, туристичні, комплексні, музейні, автомобільні та повітряні, спортивні та відзначили, що для подальшого розвитку фестивального туризму в індустрії розваг і відпочинку міста слід розглянути можливість розширення різноманітності фестивалів, збільшення тематичних заходів, забезпечення поєднання кількох видів фестивалів із залученням більшої кількості іноземних партнерів, зокрема міст-побратимів [6].

Слід зазначити, що, незважаючи на велику кількість наукових досліджень, розвиток фестивального туризму з урахуванням сучасного стану в окремих регіонах, територіальної організації фестивального туризму, значення для регіональної туристичної політики, зокрема у місті Запоріжжі, залишаються актуальними і потребують подальшого дослідження та додаткових наукових і практичних досягнень.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування наукових засад і розроблення практичних рекомендацій щодо розвитку фестивального туризму в Запоріжжі як стратегічного напрямку розвитку регіональної туристичної політики під час відновлення туристичної галузі України після війни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фестивальний туризм вже давно став одним із пріоритетних видів туризму у світі. Цей вид туризму базується на культурних ресурсах. Однією з особливостей міст часто є події. Багато міст у всьому світі відомі завдяки своїм фестивалям та подіям – Венеціанський карнавал (Венеція), карнавал у Ріо-де-Жанейро, фестиваль Burning Man (штат Невада), карнавал Марді Гра (Новий Орлеан). Поїздка на фестивалі – це найкращий туризм, який можна собі уявити. Відзначимо, що фестивальний туризм є перспективним видом туризму в Україні з невичерпним ресурсним потенціалом. Проведення різних видів фестивалів є одним з сучасних напрямків туристичної діяльності з метою створення позитивного іміджу культурно-мистецького середовища держави, регіонів та міст.

Місто Запоріжжя вже має позитивний туристичний імідж завдяки не тільки багатій історико-культурній спадщині – прославлена Хортиця, монументальний Дніпрогес, 700-річний Запорізький Дуб, мальовничі пейзажі та архітектурні пам'ятки, але і фестивалями, які вже стали брендовими. Вони забезпечували популяризацію міста, сприяли активному розвитку цільових туристичних поїздок. Портал Zruchno.Travel відмітив Запоріжжя у ТОП-10 українських міст з найкращими напрацюваннями та перспективами розвитку туризму. Відзначено, що в 2019 році Запоріжжя отримало парламентську нагороду «За розвиток туристичної індустрії» як прорив року [7].

Зазначимо, що регіональна туристична політика спрямована на задоволення туристичних потреб суспільства; раціональне використання туристичних об'єктів, засобів і предметів праці, капіталу у сфері туристичної індустрії; формування оптимальних розмірів і структури туристичного руху; координації розвитку туризму з урахуванням різних її функцій та зв'язків з іншими секторами народного господарства. Її основними завданнями є:

забезпечувати ефективне використання туристичних ресурсів; розробляти стратегічні плани щодо розвитку туризму з метою уникнення можливих серйозних екологічних та соціально-культурних проблем; сприяти поліпшенню довкілля; забезпечувати високий рівень задоволення потреб туристів з одночасним збереженням привабливості місця туристичного призначення тощо [8].

Під фестивалістичним туризмом науковці передусім мають на увазі короткотермінові (не більше тижня) пізнавальні подорожі з метою відвідати певні події (музичні, культурні, релігійні, спортивні, масово-розважальні) з періодичністю раз на рік [3].

Доволі часто фестивалістичний туризм розглядається не як окремий вид туризму, а як складова подієвого туризму або івент-туризму.

У місті Запоріжжі одним із пріоритетних видів подієвого туризму є саме фестивалістичний туризм. У 2021 році місто прийняло участь у проєкті «Культурна столиця-2022» від Українського культурного фонду, де позиціонувало себе саме як столиця фестивалістичного туризму [9]. Кожен фестиваль та захід створює бренд міста та робить його цікавим і привабливим для туристів із України та іноземних туристів. Одними із найважливіших культурних подій та одними із основних факторів, які сприяли загальному розвитку туризму у місті Запоріжжя були музичні фестивалі з безкоштовним входом та відкритим небом «Khortytsia Freedom» та «Zaporizhzhia Jazzy».

«Khortytsia Freedom» став візитівкою міста Запоріжжя та найбільший музичний

фестиваль в Україні. Це грандіозний дводенний фестиваль музичної свободи. Мета фестивалю – розвиток туристичного потенціалу Запоріжжя та острова Хортиця, об'єднання країни через культуру та спільні традиції. Екологічність фестивалю – сортування сміття, використання екопосуду на барах і фудкортах, переробка понад 15 тон сміття після фестивалю.

Фестиваль поєднував в собі традиційні музичні мотиви, народні інструменти, елементи фольклору, новизну, змішаність стилів і новий погляд на українську музику. Фестиваль мав декілька сцен, на яких виступали музичні артисти різних жанрів. «Khortytsia Freedom» проводився з 2018 по 2020 рік. (див. табл. 1).

Таблиця 1 – Результати проведення фестивалю «Khortytsia Freedom»

Рік	Кількість сцен	Кількість відвідувачів, осіб	Кількість артистів
2018	2	50 000	24
2019	3	80 000	36
2020	4	100 000	50

Кожного року фестиваль відвідували все більше і більше гостей Запоріжжя та області 55%, інших регіонів України – 45 % (2018 – 50 тис. осіб, у 2019 – 80 тис., у 2020 – 100 тис.). З кожним роком збільшувалася і кількість артистів, що приймали участь на фестивалі: у 2018 – 22 виконавця, у 2019 – 30, у 2020 – 50. Цільовою аудиторією були сучасні жителі України від 16 до 55 років, які люблять свою країну, історію та музику (чоловіки – 55 %, жінки – 45%, компанія з дітьми – 35 %, компанія без дітей – 65 %).

Фестиваль «Khortytsia Freedom» співпрацював з різними громадськими організаціями. В рамках фестивалю створювалася алея з 25 громадських організацій де в інтерактивній формі піднімали соціальні питання екології, боротьби с ВІЛ, історичної спадщини, розвитку культури, розвитку здорового способу життя, школи волонтерів. У 2019 році він увійшов до Топ-5 найбільших фестивалів країни, з якими співпрацювали USAID.

Інклюзивність фестивалю полягала в тому, що було створено декілька входів для людей з інвалідністю, спеціальні біотуалети та санітарні зони, а також пандуси і подіуми, працювали понад 100 волонтерів.

«Zaporizhzhia Jazzy» – це фестиваль мистецтв, сучасної і джазової музики. Унікальне злиття музикальних стилів на 3 сценах і протягом 2 днів нон-стоп. У різні роки хедлайнерами фестивалю були такі артисти як: Jamala, ТНМК, Pianoboy [10]. На сценах фестивалю виступали відомі бенди із США та Австрії. Андеграунд, ф'южн, фанк, психоделік-джаз, класичний джаз від головних віртуозів країни, суперсучасна поп і танцювальна музика майбутнього з вокалом від джазових принцес країни. Окрім цього лунали пісні учнів мистецьких шкіл Запоріжжя, Запорізької області, Маріуполя, Павлограда та Кривого Рогу. «Zaporizhzhia Jazzy» проводився з 2018 року по 2019 рік. Була створена величезна фудзона, яка переросла в фестиваль вуличної їжі з 50 кращими рестораторами країни, дитяча зона з сучасними атракціонами. Розвинута інфраструктура фестивального майданчика: величезні схили, вкриті травою, з видом на головну сцену, на яких глядачі проводили весь день на підстилках та чудовому настрої. Головними принадами міста були – унікальний оглядовий майданчик на обриві з видом на острів Хортиця, Запорізьку Січ та могутій Дніпрогес, круті

фотозони та величезні конструкції, 3 сцени, світлодіодні екрани, пряма трансляція на телеканал TV5, десятки регіональних та всеукраїнських ЗМІ. Кожного року фестиваль відвідувало велика кількість гостей: у 2018 році – 50 тис. гостей, у 2019 році – 60 тис. Збільшувалася кількість артистів, які приймали участь у фестивалі: у 2018 – 13 виконавців, включаючи таких відомих зарубіжних артистів, як: французький музикант Алан Долоталь та американський музикант, номінант премії

Греммі – Сет Глієр.

У 2020 році окрім фестивалю «Khortytsia Freedom», також проводились цікаві та різнопланові заходи, що лише збільшили увагу до Запоріжжя, як фестивального міста. Так, як у 2020 році почалася пандемія COVID-19 усі заходи проводилися з дотриманням усіх карантинних норм. Це наступні заходи та фестивалі:

– Toloka-фест – це 11-денний марафон на 6 локаціях міста, які об'єднали у собі понад 220 різноманітних подій: читання, поетичні батли, дискусії, лекції, екскурсії, презентації новинок, концерти. Фестиваль, ярмарок-продаж книжок із різних куточків України, лекції та презентації від сотень діячів культури та письменників, фільмопокази та різноманітні майстер-класи. Перші роки літературне свято проходило у приміщенні «Козак-Палац», а з 2020 році було влаштоване просто неба на декількох локаціях в районі проспекту Маяковського. На фестивалі завжди презентують свою продукцію безліч видавництв, книгарень, бібліотек з усієї України.

– Перший Жіночий Форум Запоріжжя – унікальна подія, де успішні жінки з різних сфер діяльності ділилися своїм досвідом і відповідали на найцікавіші питання. Подія об'єднала на одному форумі бізнес-леді, ТОП-менеджерів, діячів шоу-бізнесу, а також представниць багатьох професій. Подія збирала в себе 200 відвідувачів, 8 спікерів та до 5 тис. переглядів он-лайн трансляції заходу.

– Дні гостинності у Запоріжжі – подія, що об'єднала представників влади, кращих професіоналів в сфері індустрії гостинності, готельного та ресторанного бізнесу, найбільших авіакомпаній. Протягом трьох днів на чотирьох тематичних локаціях можна було почути поради від підприємців-професіоналів індустрії гостинності, людей з унікальним досвідом. Усі гості заходу мали змогу дізнатися про новітні тренди і шляхи подолання кризи, аспекти взаємодії з владою та останні регуляторні зміни у законодавстві, що стосуються питань внутрішнього і зовнішнього туризму у період пандемії. З усіх локацій була включена пряма он-лайн трансляція, що розширило аудиторію та надало можливість всім охочим стати частиною форуму [11].

2021 рік теж став роком карантинних обмежень, тому заходи проводилися з дотримання усіх норм. Також у 2021 році Запоріжжя участь у головній туристичній премії Ukraine Tourism Awards-2021 та представило себе на першому всеукраїнському фестивалі «Мандруй Україною», приуроченого до 30-річчя Незалежності України у місті Київ.

Незважаючи на карантинні обмеження пандемії показники туристичного збору збільшилися у порівнянні з 2016-2018 роками: 2020 році туристичний збір склав 1 645 440, 43 грн., а у 2021 році – 2 852 668,13 грн. [9].

З 2017 року у місті Запоріжжі відбувається міжнародний кінофестиваль «ZIFF». Метою фестивалю є пропаганда вітчизняного кіно, підтримка національного кіно, а також фільмів та відеоробіт спільного та іноземного виробництва, які зберігають традиції українського кінематографу. Це платформа для збору професіоналів, пропаганди цікавого, культурного, просвітницького кіно в Україні та за кордоном. За дні проведення кінофестивалю (покази фільмів, майстер-класи) кількість відвідувачів становить більше ніж 1000 осіб. В 2021 році відбувся П'ятий Запорізький кінофестиваль ZIFF, який проходив 17–19 вересня в кіноконцертному залі ім. О. Довженка міста Запоріжжя [12].

Найяскравішим щорічним святом, в прямому сенсі цього слова, є фестиваль фарб або «Холі-фест». Його ідея запозичена у щорічного індуїстського Фестивалю весни чи Фестивалю фарб, під час якого прийнято мастити один одного фарбами та веселитися. Щоліта ця подія збирає велику кількість місцевих та туристів у парку Дубовий Гай та дарує незабутні емоції для кожного. Фестиваль супроводжується виступами музичних груп, танцювальними інтерактивами, веселими конкурсами і власне обкиданням кольоровими фарбами. Найперший

фестиваль зібрав більше 2,5 тис. людей і з кожним роком приймав все більше і більше гостей. Вхід та участь у заході безкоштовна, а придбати фарби кожен охочий зможе на місці проведення фестивалю [13].

Відзначимо ще один фестиваль міста Запоріжжя – Всеукраїнський козацький фестиваль «Покрова на Хортиці» [14]. Це щорічний іміджевий багатокомпонентний культурологічний проєкт міста Запоріжжя. Під час фестивалю в навчальних закладах області відбуваються тематичні заходи, направлені на підвищення ролі традиційної культури, на формування патріотизму та духовності. У бібліотеках області проходять виставки краєзнавчої літератури, у музеях – тематичні виставки та експозиції. Обласний художній музей готує виставки. У виставковій залі Запорізької організації Спілки художників України проходять тематичні виставки запорізьких митців. На VII Всеукраїнський козацький фестиваль «Покрова на Хортиці» завітало понад півтисячі учасників з 6 областей України, для яких знаменною подією було побувати на острові Хортиця на Покрову – найголовніше свято запорозьких козаків. Гости приїздили з багатьох міст України. Ця культурно-мистецька подія, під гаслом: «Хортиця єднає Україну!» була яскравим свідченням єднання, національного та духовного відродження країни.

Одним з найвідоміших в Україні музичних проєктів для молоді, конкурс-фестиваль міста Запоріжжя – «Акорди Хортиці». Це був потужний форум юних виконавців, який користувався великим авторитетом в професійних мистецьких колах. За 18 років існування цього конкурсу-фестивалю його гостями стали понад 6 тис. юних музикантів з Австрії, Білорусі, Вірменії, Грузії, Китаю, Сербії, Чехії, США, Японії, Литви та всіх куточків України. Важлива роль в проведенні конкурсу-фестивалю належить академічному симфонічному оркестру міста –

Запорізької обласної філармонії. Майже 500 обдарованих юних музикантів отримували унікальний шанс виступити в якості соліста з академічним симфонічним оркестром Запорізької обласної філармонії [15].

Щорічний фестиваль вуличної їжі в місті «Пікнік на Райдузі», який проводиться традиційно біля фонтанів – це фестиваль їжі, який прививає культуру їжі та традиції рідного міста [16]. Проста неба свої кулінарні вироби представляють різноманітні місцеві кафе та ресторани. На цей фестиваль приїжджають учасники з різних регіонів та міст України. В Запоріжжі він відбувався двічі на рік, починаючи з 2015 року. Кращі заклади громадського харчування міста пропонують унікальні блюда і радують гостей фестивалю новими смаковими поєднаннями. На фестивалі завжди працювали кілька зон. В дитячій зоні

проводили різні розвиваючі майстер-класи, організовували ігри та флеш моби, крім того з дітьми працювали професійні аніматори. У торговій зоні фестивалю завжди свіжі ідеї від майстрів hand made та модні луки від українських брендів. Такий вікенд завжди проходив під девізом: «Гарний настрій та смачна їжа». Всі кошти зібрані із заходу перерахують до міського бюджету Запоріжжя [9].

Звісно, кожна подія унікальна, приносить багато позитивних вражень учасникам і відвідувачам. Фестивалі, які проводилися у місті позитивно впливали та й будуть впливати на імідж Запорізького краю, сприятимуть залученню туристів та бути формою популяризації нематеріальної культурної спадщини.

Висновки з даного дослідження. Отже, беручи до уваги попереднє щорічне зростання кількості відвідувачів цих заходів, можна сказати, що фестивальний туризм у промисловому Запоріжжі є перспективним туристичним напрямом, який однозначно буде розвиватися та зробить місто відомим не тільки в Україні, але й у світі. Формування регіональної туристичної політики залишається актуальним питанням, яке завжди потребує прийняття обґрунтованих управлінських рішень як з урахуванням загальнодержавних завдань, так і місцевих ініціатив. Після нашої перемоги, проведення таких фестивалів та інших туристичних заходів в Запоріжжі дозволить підтримувати постраждалу від війни місцеву економіку, будувати плани на майбутнє та сприяти розвитку event-туризму.

Список літератури

1. Стратегія розвитку туризму Запорізької області на 2021-2027 роки. 2019. С. 1–6.
2. Мальська М. П., Грицишин А. Т., Білоус С. В., Топорницька М. Я. Фестивальний туризм: теорія та практика / навч. посібник. Київ : Видавництво ФОП Піча Ю. В., 2022. 232 с.
3. Горшкова Л. О. Фестивальний туризм як складова івент-туризму. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/366.pdf> (дата звернення: 01.04.2023).
4. Донець І. А., Левада О. М. Значення фестивального туризму у розвитку міста Мелітополя та Запорізького регіону. URL: <https://core.ac.uk/works/127055886> (дата звернення: 01.04.2023).
5. Кіш Г. В. Розвиток фестивального туризму як складової геотуризму (на прикладі Закарпатської області). URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/pdf> (дата звернення: 01.04.2023).
6. Єрко І. В., Чир Н. В., Качаровський Р. Є. Фестивальний туризм в індустрії розваг і відпочинку міста Луцька. URL: <https://turizmliol.wordpress.com/2020/05/27/> (дата звернення: 01.04.2023).
7. Запоріжжя стало «проривом року» на туристичній мапі України.

<https://sky.zp.ua/zaporizhzhya-stalo-prorivom-roku-na-turistichnij-mapi-ukra%D1%97ni/> (дата звернення: 01.04.2023).

8. Шелеметьєва Т.В., Трохимець О.І., Біленко М.О. Регіональна політика та оцінювання сталого розвитку туризму Запорізької області. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2022. №2. С. 51–58. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-2-9>

9. Департамент культури і туризму Запорізької міської ради. URL: <https://zp.gov.ua/uk/organizations/item/107/departament-kulturi-i-turizmu-zaporizkoi-miskoi-radi> (дата звернення: 01.04.2023).

10. Фестиваль Zaporizhzhia Jazy оголосив повний лайн-ап. URL: <https://zruchno.travel/News/New/3769?lang=ua> (дата звернення: 01.04.2023).

11. Дні Гостинності в Запоріжжя 21–24 листопада. URL: <https://zaporizhzhia.city/ru/news/dni-gostinnosti-u-zaporizzi-21-24-listopada> (дата звернення: 02.04.2023).

12. Офіційний сайт Запорізького кінофестивалю «ZIFF». URL: <https://ziff.zp.ua/> (дата звернення: 02.04.2023).

13. Шелеметьєва Т.В., Трохимець О.І. Подієвий туризм як складовий розвитку внутрішнього туризму в Україні. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. №6. С. 105–110.

14. Фестиваль «Покрова на Хортиці» представить культурно-мистецьку палітру всієї України. URL: <https://www.zoda.gov.ua/news/33684/festival-pokrova-na-hortitsi-predstavit-kulturno-mistetsku-palitru-vsijeji-ukrajini.html> (дата звернення: 05.04.2023).

15. Офіційний сайт музичного конкурсу-фестивалю «Акорди Хортиці». URL: <http://www.chordsofkhortytsia.com/> (дата звернення: 05.04.2023).

16. У Запоріжжі відбудеться «Пікнік на Райдузі». URL: <https://zp.gov.ua/uk/articles/item/575/u-zaporizhzhii-vidbudetsya-piknik-na-rajduzi> (дата звернення: 05.04.2023).

17. Шелеметьєва Т. В., Дуплій А. Д. Розвиток подієвого туризму як складова регіональної політики Запорізької області. *Сталий розвиток туризму на засадах партнерства: освіта, наука, практика* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 21-23 жовтня 2021 р. Львів : С. 70–75.

References

1. Stratehiia rozvytku turyzmu Zaporizkoi oblasti na 2021-2027 roky. [Tourism development strategy of Zaporizhzhia region for 2021-2027]. [in Ukrainian].

2. Malska M. P., Hrytsyshyn A. T., Bilous S. V., Topornytska M. Ya. (2022). Festyvalnyi turyzm: teoriia ta praktyka. [Festival tourism: theory and practice]. Kyiv: FOP Picha J. [in Ukrainian].
3. Horshkova L. O. (2021). Festyvalnyi turyzm yak skladova ivent-turyzmu. [Festival tourism as a component of event tourism.]. Retrieved from <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/366.pdf>. [in Ukrainian].
4. Donets I. A., Levada O. M. (2018). Znachennia festyvalnoho turyzmu u rozvytku mista Melitopolia ta Zaporizkoho rehionu. [The importance of festival tourism in the development of Melitopol and the Zaporizhzhia region]. Retrieved from <https://core.ac.uk/works/127055886>. [in Ukrainian].
5. Kish H. V. (2012). Rozvytok festyvalnoho turyzmu yak skladovoi heoturyzu (na prykladi Zakarpatskoi oblasti). [Development of festival tourism as a component of geotourism (on the example of the Transcarpathian region)]. Retrieved from <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/pdf>. [in Ukrainian].
6. Yerko I. V., Chyr N. V., Kacharovskiy R. Ye. (2020). Festyvalnyi turyzm v industrii rozvah i vidpochynku mista Lutska. [Kacharovskiy R.E. Festival tourism in the industry of entertainment and recreation of the city of Lutsk]. Retrieved from <https://turizmliol.wordpress.com/2020/05/27/>. [in Ukrainian].
7. Zaporizhzhia stalo «proryvom roku» na turystychnii mapi Ukrainy. [Zaporizhzhia became the "breakthrough of the year" on the tourist map of Ukraine]. Retrieved from <https://sky.zp.ua/zaporizhzhya-stalo-prorivom-roku-na-turistichnij-mapi-ukra%D1%97ni/> [in Ukrainian].
8. Shelemetieva T.V., Trokhymets O.I., Bilenko M.O. (2022). Rehionalna polityka ta otsiniuvannia staloho rozvytku turyzmu Zaporizkoi oblasti. [Regional policy and assessment of sustainable development of tourism in Zaporizhzhia region]. *Derzhava ta rehiony. Seria: Ekonomika ta pidpriemnytstvo - State and regions. Series: Economy and entrepreneurship*. №2. 51–58. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-2-9>. [in Ukrainian].
9. Departament kultury i turyzmu Zaporizkoi miskoi rady. [Department of Culture and Tourism of Zaporizhzhia City Council]. Retrieved from <https://zp.gov.ua/uk/organizations/item/107/departament-kulturi-i-turizmu-zaporizkoi-miskoi-radi> [in Ukrainian].
10. Festyval Zaporizhzhia Jazzy oholosyv povnyi lain-ap. [Department of Culture and Tourism of Zaporizhzhia City Council]. Retrieved from <https://zruchno.travel/News/New/3769?lang=ua>. [in Ukrainian].
11. Dni Hostynnosti v Zaporizhzhia 21–24 lystopada. [Hospitality Days in Zaporizhzhia on 21-24 November]. Retrieved from <https://zaporizhzhia.city/ru/news/dni-gostynnosti-u-zaporizzi-21->

24-listopada. [in Ukrainian].

12. Ofitsiinyi sait Zaporizkoho kinofestyvaliu «ZIFF». [Official website of Zaporizhzhia Film Festival "ZIFF"]. Retrieved from <https://ziff.zp.ua/> [in Ukrainian].

13. Shelemetieva T.V., Trokhymets O.I. (2021). Podiievyi turyzm yak skladovyi rozvytku vnutrishnoho turyzmu v Ukraini. [Event tourism as a component of domestic tourism development in Ukraine]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Ekonomika ta pidpriemnytstvo - State and regions. Series: Economy and entrepreneurship*. № 6. 105–110. [in Ukrainian].

14. Festyval «Pokrova na Khortytsi» predstavyt kulturno-mystetsku palitru vsiiei Ukrainy. [The Pokrova on Khortytsia festival will present the cultural and artistic palette of the whole of Ukraine]. Retrieved from <https://www.zoda.gov.ua/news/33684/festival-pokrova-na-hortitsi-predstavit-kulturno-mistetsku-palitru-vsijeji-ukrajini.html> [in Ukrainian].

15. Ofitsiinyi sait muzychnoho konkursu-festyvaliu «Akordy Khortytsi». [Official website of the music competition-festival "Chords of Khortytsia"]. Retrieved from <http://www.chordsofkhortytsia.com/> [in Ukrainian].

16. U Zaporizhzhii vidbudetsia «Piknik na Raiduzi». [A "Picnic on the Rainbow" will be held in Zaporizhzhia]. Retrieved from <https://zp.gov.ua/uk/articles/item/575/u-zaporizhzhii-vidbudetsya-piknik-na-rajduzi> [in Ukrainian].

17. Shelemetieva T. V., Duplii A. D. (2021). Rozvytok podiievoho turyzmu yak skladova rehionalnoi polityky Zaporizkoi oblasti. [Development of event tourism as a component of the regional policy of Zaporizhzhia region]. *Stalyi rozvytok turyzmu na zasadakh partnerstva: osvita, nauka, praktyka: materialy II Mizhnar. nauk.-prakt. Konf. - Sustainable development of tourism on the basis of partnership: education, science, practice: materials of the II International scientific and practical conference*. Lviv. [in Ukrainian].